

THE ROLE OF THE UNIVERSITY LIBRARY IN PULA IN THE PRESERVATION AND PROMOTION OF ISTRIAN MUSICAL HERITAGE

Ana Debeljuh Giudici

Faculty of Educational Sciences, Croatia, ana.debeljuh.giudici@unipu.hr

Karin Radetić

University Library in Pula, Croatia, karin.radetic@unipu.hr

Abstract: The University Library in Pula has been an integral part of the Juraj Dobrila University of Pula since its establishment in 2006, supporting the educational, scientific, and professional activities of this higher education institution in Istria. The library was originally founded in 1949 under the name Scientific Library and this year (2025) it will celebrate its 75th anniversary of continuous activity, during which period it went through various organisational forms and name changes. Throughout its development, it became the successor to several historical libraries (such as the Imperial and Royal Naval Library, the Provincial Library of Istria, and others), as well as the inheritor of numerous private collections, including notable holdings from Antonio Smareglia, Mijo Mirković, Eduard Čalić, Matko Rojni and others. Throughout all stages of its existence, the library remained true to its primary mission—preserving written cultural and scientific heritage and ensuring access to knowledge and culture for a wide range of users: citizens, members of the academic community, researchers, students, institutions, and book lovers. In this regard, it has grown into a lasting cultural centre and a key factor in preserving the identity of the Istrian region. The library's role in preserving and promoting musical heritage is particularly evident through the collection, acquisition, cataloguing, archiving, and presentation of music materials. Special attention is given to the traditional and artistic music of Istria, reflected in the development of thematic collections and the organisation of cultural and educational programs. Notable exhibitions include *From Letters to Notes* (Ornela Žerić, June 2019) and *B Side: The Music That Cannot Be Seen* (Damjana Frančić and Sonja Brhanić, February 2023). A highlight among professional programs is the lecture *Two Almas* by musicologist Marijana Pinter, held in cooperation with the Austrian Cultural Forum in Zagreb. The library also hosts music events in collaboration with the Music Academy in Pula and various musicians, including a concert by Marija Kuhar Šoša on August 16, 2022. These further affirm its role as a relevant cultural hub in the region. Through its educational activities, the library contributes to the development of information literacy and introduces visitors to ways of using information resources, thereby strengthening its position within the local community.

By analyzing the music collection, collaboration with academic and cultural institutions, and popularization programs, the library's contribution to the preservation and accessibility of the specific musical heritage of Istria is explored. The findings show that the library does not act solely as an archival institution but also as an active promoter of cultural heritage. This is further supported by the digitization project *INO*, aimed at processing and providing access to Istrian newspapers from 1808 to the present day, as well as publishing efforts—such as the proceedings *Getting to Know Antonio Smareglia* (2019). The research presents activities carried out from 2017 to September 30, 2024 the present, with a focus on analysing library collections related to Istrian musical heritage. The continuation of digitizing music materials is recommended for their long-term preservation and greater accessibility. It is also important to further develop collaborations with local musicians, cultural associations, and educational institutions. The visibility of the collections could be enhanced through the use of digital platforms and social media, while public events such as lectures, workshops, and concerts could further contribute to the promotion of heritage. This work contributes to understanding the role of libraries as interdisciplinary spaces in contemporary society, with particular emphasis on their importance in preserving and popularizing regional musical heritage.

Keywords: University Library Pula, Istrian musical heritage, library collections, cultural heritage, music promotion

ULOGA SVEUČILIŠNE KNJIŽNICE U PULI U OČUVANJU I PROMOCIJI ISTARSKE GLAZBENE BAŠTINE

Ana Debeljuh Giudici

Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti, Hrvatska, ana.debeljuh.giudici@unipu.hr

Karin Radetić

Sveučilišna knjižnica u Puli, Hrvatska, karin.radetic@unipu.hr

Sažetak: Sveučilišna knjižnica u Puli djeluje kao sastavnica Sveučilišta Jurja Dobrile od njegova osnutka 2006. godine, pružajući potporu nastavnim, znanstvenim i stručnim aktivnostima ove visokoobrazovne ustanove u Istri. Knjižnica je osnovana 1949. godine pod imenom Naučna biblioteka, a 2025. godine obilježava 75. obljetnicu neprekidnoga rada, kroz različite organizacijske oblike i pod različitim nazivima. U svome razvoju postaje nasljednicom više povijesnih knjižnica (Carska i kraljevska Mornarička knjižnica, Pokrajinska knjižnica Istre i druge), kao i brojnih privatnih fondova, među kojima se izdvajaju zbirke Antonija Smareglie, Mije Mirkovića, Eduarda Čalića, Matka Rojnića, Sl i drugih. Kroz sve faze djelovanja ostaje vjerna svojoj osnovnoj zadaći – očuvanju pisane kulturne i znanstvene baštine te osiguravanju dostupnosti znanja i kulture širokom krugu korisnika: građanima, članovima akademske zajednice, istraživačima, učenicima, ustanovama i ljubiteljima knjige. U tome je smislu izrasla u trajno kulturno središte i važan čimbenik očuvanja identiteta istarskoga prostora. Uloga knjižnice u očuvanju i promociji glazbene baštine posebno dolazi do izražaja kroz prikupljanje, nabavu, katalogizaciju, arhiviranje i predstavljanje glazbenih materijala. Posebna pozornost posvećena je tradicijskoj i umjetničkoj glazbi Istre, što se očituje i u razvoju tematskih zbirki te organizaciji kulturnih i edukativnih programa. Među istaknutim izložbama valja spomenuti *Od slova do nota* (Ornela Žerić, lipanj 2019.) i *B strana: glazba koja se ne vidi* (Damjana Frančić i Sonja Brhanić, veljača 2023.), dok se u sklopu stručnih programa izdvaja predavanje muzikologinje Marijane Pinter *Dvije Alme*, održano u suradnji s Austrijskim kulturnim forumom iz Zagreba. Knjižnica organizira i glazbena događanja u suradnji s Muzičkom akademijom u Puli te brojnim glazbenicima, među kojima i koncert Marije Kuhar Šoše održan 16. kolovoza 2022. Time je dodatno potvrđena njezina uloga kao relevantnoga kulturnog središta regije. Kroz edukativne aktivnosti knjižnica pridonosi razvoju informacijske pismenosti i upoznavanju posjetitelja s načinima korištenja informacijskih resursa. Tako se dodatno učvršćuje njezina pozicija u lokalnoj zajednici.

Analizom glazbenoga fonda, suradnji s akademskim i kulturnim ustanovama te programa popularizacije, istražuje se prinos knjižnice u očuvanju i dostupnosti specifične glazbene baštine Istre. Rezultati pokazuju da knjižnica ne djeluje isključivo kao arhivska institucija već i kao aktivan promotor kulturnoga nasljeđa. Tome u prilog ide i digitalizacijski projekt „INO“, usmjeren na obradu i dostupnost istarskih novina od 1808. do danas, kao i izdavačka djelatnost – primjerice, zbornik *Upoznati Antonija Smareglia* (2019.). U okviru istraživanja prikazane su aktivnosti provedene od 2017. do 30.09.2024., s naglaskom na analizu knjižničnih fondova povezanih s istarskom glazbenom baštinom.

Preporučuje se nastavak digitalizacije glazbenih materijala radi njihova dugoročnog očuvanja i povećanja pristupačnosti. Također, važno je razvijati suradnju s lokalnim glazbenicima, kulturnim udrugama i obrazovnim ustanovama. Vidljivost fondova može se unaprijediti korištenjem digitalnih platformi i društvenih mreža, dok bi dodatan prinos promociji baštine mogli pružiti javni događaji poput predavanja, radionica i koncerata. Ovaj rad pridonosi razumijevanju uloge knjižnica kao interdisciplinarnih prostora u suvremenome društvu, s posebnim naglaskom na njihovu važnost u očuvanju i popularizaciji istarske glazbene baštine.

Ključne riječi: Sveučilišna knjižnica Pula, istarska glazbena baština, knjižnične zbirke, kulturna baština, promocija glazbe

1. UVOD

Suvremene knjižnice imaju ključnu ulogu ne samo u čuvanju pisane riječi već i u očuvanju nematerijalne kulturne baštine, što je posebno naglašeno u UNESCO-ovim dokumentima (Konvencija o zaštiti nematerijalne kulturne baštine, 2003). U hrvatskome kontekstu, kao primjer dobre prakse ističe se rad Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu na digitalizaciji kulturne baštine (Horvat, 2019: 45-62). U Istri, koja se karakterizira bogatim kulturnim slojevima, očuvanje glazbenoga nasljeđa predstavlja poseban izazov. Kako ističe Bertoša (2020) u svojoj studiji o kulturnome identitetu Istre, glazbena tradicija predstavlja jedan od temeljnih elemenata regionalnoga identiteta. U tome kontekstu Sveučilišna knjižnica u Puli ima dvostruku ulogu: arhivsku funkciju čuvanja građe i edukativnu funkciju promoviranja vrijednosti te baštine. Sveučilišna knjižnica u Puli, kao najstarija i najveća javna knjižnica u Istri, ima ključnu ulogu u očuvanju i promociji kulturne, posebno glazbene baštine ovoga područja. Rad istražuje

njezinu ulogu kroz analizu aktivnosti vezanih uz glazbeno naslijeđe od 2018. do 2023. godine, prikupljenih sa službenih stranica Sveučilišta. Dodatno, istraživanje obuhvaća i analizu akademskoga izvješća od 1. listopada 2023. do 30. rujna 2024. U radu su korištene različite metode prikupljanja podataka. Najprije je provedena analiza građe iz fondova knjižnice, posebno onih koji se odnose na glazbenu baštinu (notni zapisi, rukopisi, audiosnimke). Zatim su proučavana godišnja i akademska izvješća knjižnice od 2018. do 2024. da bi se dobio uvid u organizirane aktivnosti. Osim toga, razgovaralo se s nekoliko knjižničara i sudionika događanja kako bi se shvatila praktična strana rada na promociji baštine.

2. POVIJEST I ZNAČAJ SVEUČILIŠNE KNJIŽNICE U PULI

Knjižnice su oduvijek bile središte informacija i znanja, međutim osim prikupljanja i prenošenja informacija predstavljaju nezaobilazna središta koja su imala značajnu ulogu u napretku suvremenog društva, čuvanja ljudskih postignuća ali i temelj za razvoj društva u budućnosti. Njezina povijest odražava širu društvenu evoluciju – od doba kada je pismenost bila privilegija do današnjeg doba digitalnog znanja i brzih informacija. Svjedočila je promjenama koje su obilježile prijelaz iz tradicije u suvremenost i kroz različite političke i kulturne epohe prilagodila svoju ulogu, od pasivnog čuvara tiskanih knjiga do dinamičnog centra obrazovanja i istraživanja, prateći korak vremena.

Upravo jedno takvo središte predstavlja Sveučilišna knjižnica u Puli koja danas djeluje u sastavu Sveučilišta Jurja Dobrile od njegovog osnivanja 2006. godine sa zadaćom prikupljanja publikacija i posredovanja informacija u nastavi na Sveučilištu Jurja Dobrile u Puli te kao podrška njegovom nastavnom, znanstvenom i stručnom radom. Spada u općeznanstvenu knjižnicu iznimnog regionalnog značaja te osim gore navedene zadaće ima i zadaću prikupljanja publikacija koje se odnose na Istru te se ona danas svojim bogatstvom i veličinom knjižnog fonda ističe kao najveća knjižnica u Istri.

Međutim početak njezinog djelovanja započinje 1949. godine kada je i osnovana pod nazivom Naučna biblioteka. Knjižnica tada preuzima knjižni fond Pokrajinske knjižnice Istre (Biblioteca Provinciale dell'Istria) koja je osnovana 1930. godine u Puli spajanjem triju većih knjižnica;

- Knjižnice bivšega Pokrajinskog odbora (Biblioteca provinciale dell'Istria), osnovana 1861. g. u Poreču preko donacija pojedinih uglednih obitelji iz Istre kao npr. donacije obitelji Kandler, donacije rukopisa Carla Combija i Tomasa Lucijanija
- Pulske Gradske knjižnice (Biblioteca civica, osnovana 1903. isto donacijama uglednih pulskih obitelji.
- Knjižnice Istarskog društva za arheologiju i domovinsku povijest (Società istriana di archeologia e storia patria, osnovana 1884. u Poreču) njezin fond uglavnom su tvorila povijesna djela.

Pokrajinska knjižnica Istre je po svom karakteru bila općeznanstvena, stavljajući naglasak na povijesne znanosti, posebno na povijest Istre. Do 1937. godine imala je 41.096 svezaka većinom na talijanskom jeziku, jednim dijelom na latinskim i njemačkom jeziku te na drugim jezicima a samo desetak knjiga na hrvatskom jeziku.

Nedostatak knjiga na hrvatskom jeziku nadoknađuje se kupnjom ili darovima da bi od 1951. godine knjižnica primala izbor obveznog primjerka publikacija iz Hrvatske, a od 1956. dobiva obvezni primjerak sveukupnog tiska s područja Hrvatske. Pedesetih god. 20. st. dodijeljeno joj je oko 12.000 sv. knjiga iz knjižnica bivših talijanskih i njemačkih srednjih škola i knjižni fondovi nakon rata podržavljene i zaplijenjene imovine ustanova iz Istre. Danas Knjižnica raspolaze sa fondom od oko 400.000 svezaka knjiga i više od 7000 naslova periodike, rukopisima, magistarskim i doktorskim radovima, audiovizualnom građom te ostalom građom. Zgrada u kojoj je knjižnica smještena od 1968. sagrađena je kao pučka državna škola 1908. godine.

Od god. 1961. do 1994. njezin vlasnik i osnivač je Općina Pula. God. 1979. udružena je u Sveučilište u Rijeci, te mijenja naziv iz Naučne u Sveučilišnu knjižnicu (Barbić-Domazet et al., 2019). Godine 2006. postaje sastavnicom novoosnovanog Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli čime započinje njezina nova uloga koja nije više samo »infrastrukturna ustanova sveučilišta koja podupire procese poučavanja i istraživanja«, ona je sve više aktivan partner učenja i stvaranja znanja, a ujedno i najvažnija ustanova u izgradnji sveučilišne ali i nacionalne informacijske infrastrukture te kao takva bitno utječu na društvo, razinu pismenosti i informiranosti, pritom ne zaboravljajući važnost upravljanja, razvoja i zaštite zbirke kao fizičke objekte od posebnog kulturnog i povijesnog značaja koje je potrebno očuvati (Katanović, 2015).

3. ZBIRKE I ARHIVI

Rad knjižnice uključuje nabavu, obradu, čuvanje i davanje knjižnične građe na korištenje. Njezina sveučilišna uloga sastoji se i u prikupljanju građe za visokoškolske i znanstveno-istraživačke potrebe. Knjige i periodika obrađuju se prema nacionalnim i međunarodnim standardima, uključujući katalogizaciju, označivanje predmetnicama, sažecima i ključnim riječima. Knjižnica se koristi integriranim softverom CROLIST i sudjeluje u izradi CIP zapisa za nove

publikacije (koji omogućuju brzu vidljivost novih izdanja nakladnicima i sustavnu obradu nove građe knjižničarima). Godišnje se izradi oko 200 takvih zapisa, a izdavačima časopisa pružaju se usluge klasifikacije stručnih radova. Također omogućuje besplatan pristup internetu CARNET-om, obavlja međuknjižničnu razmjenu i nudi dvije čitaonice (jedna ima 60 mjesta, druga 20). Matična služba za knjižnice u Istri započela je rad 1961. godine i otad koordinira aktivnosti poput nabave strane literature, stručne edukacije knjižničara i organizacije mentorstva. Od 1995. godine Matična služba za narodne i školske knjižnice djeluje u okviru Gradske knjižnice u Puli, dok se za specijalne knjižnice i dalje pruža pomoć knjižničara iz Sveučilišne knjižnice. Iako je 2001. godine izgubila status matične knjižnice, njezina funkcija je i dalje važna za područje Istre (2016: 55-60). Osnivanje knjigovežnice 1995. godine omogućilo je poboljšanje zaštite građe, a financiranje Ministarstva kulture i podrška lokalnih vlasti omogućuju održavanje tih zbirki. Također, Knjižnica je domaćin međunarodnih tečajeva za restauraciju materijala, poput tečaja za restauraciju papira koji je organizirao UNESCO u Veneciji 2000. godine.

Knjižnica Sveučilišta u Puli obuhvaća bogat i raznolik fond knjižne građe, koji uključuje naslijeđe pulske Mornaričke knjižnice (originalni naziv: K. u. k. Marine-Bibliothek), Pokrajinske knjižnice Istre te novije zbirke. Ukupno, knjižnica posjeduje 371.391 svezak knjiga, 7788 naslova časopisa i 2042 naslova novina. Veći dio građe je na hrvatskome jeziku, dok značajan broj svezaka čine djela na talijanskome (oko 50.000), njemačkome (oko 14.000), engleskome, latinskome i drugim jezicima. Inkunabule (od lat. *incunabulum*, kolijevka, početak nečega) je naziv za knjige tiskane u Europi do 1500. godine i stare knjige iz 16. – 19. stoljeća smještene su u Zbirci starih i rijetkih knjiga i rukopisa te u Mornaričkoj knjižnici. Unutar knjižnice formirane su i specifične zbirke koje u svojim fondovima čuvaju građu vezanu uz istarsku glazbu, osim zbirke Starih i rijetkih knjiga i rukopisa, postoji još grafička zbirka (plakati, letci, katalozi), glazbena zbirka (notni zapisi, rukopisi, zvučni zapisi na CD-ovima, LP pločama i kazetama) te zavičajna zbirka Histrica (2019: 20-23).

Glazbena zbirka Sveučilišne knjižnice u Puli, osnovana 1996. godine, obuhvaća bogatstvo glazbene baštine, s posebnim naglaskom na istarske skladatelje i djela na kajkavskome jeziku. Iako su notni zapisi i gramofonske ploče pristizali obveznim primjerkom od 1959. godine, zbirka je službeno utemeljena tek 1996. godine. Trenutno zbirka sadrži oko 1400 svezaka notnih publikacija i fonoteku s više od 2500 zvučnih zapisa, pretežito klasične glazbe. Među najvrjednijim primjerima ističu se tri sveska autografa partiture opere *Nozze Istriane* (na hrv. jeziku - *Istarska svadba*) iz 1895. godine, djelo istarskoga skladatelja Antonija Smareglie. Ta se partitura čuva u muzeju u Puli. Osim toga, zbirka posjeduje treće izdanje pjesmarice *Cithara Octochorda* iz 1757. godine, zbornika crkvenih napjeva na kajkavskome narječju. Ta pjesmarica, tiskana u Zagrebu, sadrži liturgijske napjeve na latinskome i kajkavskome jeziku, a među njezinim sadržajem nalaze se i napjevi poput *Narodil se je kralj nebeski*, koji su postali dio hrvatske usmene tradicije.

Cilj glazbene zbirke je prikupljanje, pohrana i davanje na korištenje rukopisa, publikacija i audiozapisa istaknutih glazbenika, među kojima su i istarski skladatelji poput Antonija Smareglie, Andrea Antico da Montona, Gabriella Pulitija, Ivana Matetića Ronjgova, Matka Brajše-Rašana, Tihomila Vidošića, Luigia Dallapicole, Luigia Donora, Nella Milottija, Slavka Zlatića i Đeni Dekleva Radaković. Ta zbirka pruža uvid u bogatstvo glazbenoga stvaralaštva ovoga područja.

4. EDUKACIJA I PROMOCIJA ISTARSKE GLAZBENE BAŠTINE

Godine 2010. uspostavljen je partnerski odnos s *Udrugom Sa(n)jam knjige u Istri* i utemeljen je program *Sanjam knjige u knjižnici*, čime je knjižničarski program postao integralni dio pulskoga *Sajma knjiga*. Tijekom narednih godina osmišljeno je nekoliko programa namijenjenih popularizaciji knjižne baštine te edukaciji učenika i studenata (2019: 33). U izazovnome razdoblju pandemije Covid-19, Knjižnica je potvrdila svoju adaptabilnost i kreativnost, organizirajući niz izložbi koje su predstavile bogate fondove stare i vrijedne građe, čime se pozicionirala kao ravnopravan kulturni partner uz muzeje i galerije. Godine 2018. u Knjižnici je uspostavljen Ured za izdavačku djelatnost, koji od iste godine uključuje i tiskaru Sveučilišta. Izdavačka djelatnost Sveučilišta obuhvaća širok spektar publikacija, uključujući udžbenike, knjige, monografije, prijevode, zbornike radova sa znanstvenih, umjetničkih i stručnih skupova te izvješća s konferencija, kongresa, simpozija i koncerata organiziranih od Sveučilišta i njegovih sastavnica. Osim tiskanih izdanja, izdavačka djelatnost uključuje i mrežne publikacije, kompaktne diskove, videozapise, tonske zapise, nosače zvuka, partiture i druge oblike izdanja. Tiskara Sveučilišta, koja je započela s radom u akademskoj godini 2018./2019., dosad je tiskala 15 publikacija u ukupno 1043 primjerka. U dogovoru s drugim kulturnim i obrazovnim institucijama, Knjižnica nudi i edukacijske programe o korištenju knjižničnih resursa. Te edukacije obuhvaćaju upoznavanje s katalozima, digitalnim bazama podataka, arhivskom građom i specijaliziranim zbirkama, čime se korisnicima omogućuje potpunije iskorištavanje dostupnih resursa za istraživačke i obrazovne potrebe.

5. DOGAĐAJI VEZANI UZ ISTARSKU GLAZBENU BAŠTINU (2018. – 2023.): PREGLED TEMELJEN NA GODIŠNJIM STATISTIKAMA SVEUČILIŠNE KNJIŽNICE U PULI

Od 2018. do 2023. godine, u okviru aktivnosti povezanih s istarskom glazbenom baštinom, zabilježeni su brojni događaji različite vrste. Podaci prikupljeni iz godišnjih statističkih izvješća Sveučilišne knjižnice u Puli ukazuju na raznolikost sadržaja, od koncerata i izložbi do promocija knjiga i znanstvenih skupova. Međutim, valja napomenuti da statistički obrasci nisu dosljedno uniformni, što otežava potpuni pregled; stoga su u nastavku izdvojeni ključni događaji koji ilustriraju glavne aktivnosti u promatranome razdoblju.

Audiopublikacije (CD-ovi i digitalne snimke)

- 4. 5. 2018. U Spomen-sobi A. Smareglije predstavljen je zbornik *Conoscere Antonio Smareglia* (Milano 2017.) i CD sa snimkom Smareglie opere *La Falena* (Milano 2017.)
- 8. 9. 2021. Sudjelovanje u izdavanju CD-a *Drevni glasovi Istre*
- 30. 1. 2023. Digitalizacija zbirke *Istarska glazbena baština 20. stoljeća* (projekt je vodila Sveučilišna knjižnica u Puli)

Izložbe

- 5. – 30. 6. 2018. – Izložba *Stoljeća istarske glazbe* (organizirana u prostorima Knjižnice)
- 3. 4. – 3. 5. 2019. Izložba *Kalliope Austria* i predavanje *Dvije Alme* muzikologinje Marijane Pintar u suradnji s Austrijskim kulturnim forumom iz Zagreba
- 31. 5. – 31. 6. 2019. Izložba *Od slova do nota* (autorica Ornela Žerić)
- 17. 2. 2021. Povodom godišnjice smrti Mije Mirkovića zaposlenice Snježana Pejović i Sonja Brhanić izradile su video (dostupan na mrežnim stranicama Knjižnice). S. Brhanić je priredila i prigodnu izložbu na tu temu.
- 10. 9. – 15. 10. 2021. – Suorganizacija interaktivne izložbe *Zvuk i tradicija*
- 20. 8. 2024. *Spomen-soba Antonija Smareglie u gostima* održana u Galeriji Loggia u Zajednici Talijana

Koncerti

- 26.1.2018. u sklopu manifestacije Noć muzeja u Spomen-sobi A. Smareglije održan je koncert studenata pjevanja i harmonike Muzičke akademije, a 30. 4. 2018. koncert studenata solo pjevanja Muzičke akademije.
- 5.5.2018. povodom 164. obljetnice rođenja skladatelja Antonija Smareglije Sveučilišna knjižnica i Društvo Smareglia pod pokroviteljstvom Grada Pule organizirali su u Zajednici Talijana Pule koncert: Izbor glazbenih ulomaka iz opere „*La Falena*“. Sudjelovali su talijanska sopranistica Denia Mazzola Gavazzeni, korejska pijanistica Gie Han, i gosti KUD-SAC „Lino Mariani“.
- 3.3.2019. U sklopu manifestacije Noć muzeja u Spomen-sobi održan je koncert studenata Muzičke akademije
- 15.4.2019. U sklopu djelatnosti Spomen-sobe A. Smareglie, u suradnji sa Muzičkom akademijom u Puli i Društvom Smareglia u crkvi Sv. Franje u Puli organiziran je koncert u povodu 90. obljetnice smrti maestra A. Smareglie. Projekt su financirali Grad Pula i Istarska županija. Nastupili su Mješoviti akademski zbor Muzičke akademije, solisti (studenti pjevanja) i Istarski simfonijski orkestar, oformljen za ovu priliku od 25 gostujućih profesionalnih glazbenika iz Zagreba i 2 pulska glazbenika. Dirigent je bio Domenico Briški. Izvedene su skladbe *Salve Regina* A. Smareglie te *Ave Verum Corpus* i *Requiem W. A. Mozarta*. U izdanju Sveučilišne knjižnice pripremljena je i objavljena (u 200 primjeraka) programska knjižica koncerta, tiskana u tiskari Sveučilišta, kao i plakat.
- 31.01.2020. Koncerti posvećeni spomen-sobi A. Smareglie, u suradnji sa Muzičkom akademijom u Puli u sklopu manifestacije Noć muzeja 2020. Muzička akademija i Sveučilišna knjižnica Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli organizirali su produkciju studenata solo pjevanja Muzičke akademije u klasi doc. art. Marija Kuhar Šoša i doc. art. Sofije Cingula (u 18:00, 19:00 i 20:00 h – tri koncerta)
- U srpnju 2021. Organiziran koncert sopranistice Marije Kuhar Šoša i pijanista M. Šoše. Na programu su bile četiri skladbe A. Smareglie. Koncert je snimljen, a video-snimka je pohranjena u Spomen-sobi Antonija Smareglie. U sklopu programa uređenja Spomen-sobe koji financira Grad Pula kupljen je arhivski ladičaru koji je smještena arhivska i tiskana građa o maestu A. Smaregli.
- 16.08.2022. Održan je koncert Marije Kuhar Šoša. Izvedene su skladbe A. Smareglie i W. A. Mozarta u klausturu samostana sv. Franje u Puli.

Promocije publikacija

- 3. 2. 2019. Sveučilišna knjižnica i Društvo Smareglia su objavili hrvatski prijevod zbornika *Upoznati Antonija Smareglia*. Radovi sa znanstvenog skupa održanog 13. studenoga 2017. Zbornik je predstavljen 3. 5. 2019. u Spomen-sobi A. Smareglie. Sudjelovali su urednica zbornika Denia Mazzola Gavazzeni i

muzikologinja Ivana Paula Gortan Carlin. Time je obilježena 15. godišnjica djelovanja Spomen-sobe A. Smareglie. Projekt su financirali Grad Pula i Istarska županija.

- 20. 10. 2020. – Suradnja na promociji monografije *Istarska glazbena baština* (pružanje prostora i logistike).
- Godina 2021. *Glazbena pedagogija u svjetlu sadašnjih i budućih promjena - 7*. Multidisciplinarna susretništa: istraživanja glazbenoga odgoja i obrazovanja, Zbornik radova Sedmoga međunarodnog simpozija glazbenih pedagoga, ur. Sabina Vidulin.
- Godina 2021. *Glazbena nastava modernog doba: Čemu težimo i kuda idemo?*, Zbornik radova 7. međunarodnog foruma studenata glazbene pedagogije, ur. Sabina Vidulin, Marta Šarec.

Znanstveni i stručni skupovi

- 30. 11. 2019. 50. obljetnica Znanstvenoga skupa *Susreti na dragom kamenu*. U prigodnom su programu sudjelovali: Miroslav Bertoša, Bruno Krajcar, Saša Mirković, Marija Petener-Lorenzin i Mirko Urošević.
- 7. 6. 2023. Knjižnica je bila suorganizator radionice o metodologiji dokumentiranja tradicijskih glazbenih oblika u Istri.
- 5. 5. 2023. Stručni skup *A. Smareglia=opera=Europa* i otvorenje izložbe Smareglia u Metropolitanu (New York, Amerika).

Iako dostupna, godišnja izvješća ne sadrže uvijek podjednako detaljne podatke, izdvojeni primjeri omogućuju uvid u dinamiku aktivnosti vezanih uz istarsku glazbenu baštinu. Nedsljednost u obrascima statističkih prikaza upućuje na potrebu za većom standardizacijom dokumentiranja, što bi olakšalo buduća istraživanja. Ovaj pregled naglašava važnost interdisciplinarnoga pristupa (etnomuzikologija, arhivistika, kulturna antropologija) u valorizaciji lokalnoga glazbenog naslijeđa.

6. ZAKLJUČAK

Sveučilišna knjižnica u Puli ima ključnu ulogu u očuvanju i promociji glazbene baštine ovoga područja. Kroz sustavno prikupljanje, arhiviranje i prezentiranje građe, ona ne samo čuva povijesno nasljeđe već ga i čini dostupnim široj publici. Organizacijom izložbi, koncerata, predavanja i promocija knjižnica aktivno sudjeluje u interpretaciji i popularizaciji istarske glazbene tradicije, postavljajući most između prošlosti i sadašnjosti.

Njezina suradnja s akademskim i kulturnim institucijama te lokalnom zajednicom osigurava multidisciplinarn pristup istraživanju i valorizaciji glazbenoga naslijeđa. Primjerice, suradnja s Muzičkom akademijom omogućila je revitalizaciju Smareglinih djela kroz izvedbe, što ilustrira sinergiju između akademskog i praktičnog aspekta očuvanja baštine. Međutim, unatoč postojećim naporima, potrebno je daljnje unapređenje digitalne infrastrukture. Trenutno je u repozitorij Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli uključeno isključivo 2182 studentska rada, što ukazuje na prostor za proširenje na druge vrste znanstvenih publikacija, uključujući disertacije i istraživačke radove.

Za budućnost je ključno osigurati veću financijsku i stručnu potporu da bi se omogućila šira digitalizacija građe, razvili novi edukativni programi i intenzivirala međunarodna suradnja. Jedna od budućih ideja bi mogla biti izrada strateškog plana za uključivanje u europske mreže poput RISM-a (Répertoire International des Sources Musicales), kako bi se osigurala globalna vidljivost fondova. Time bi knjižnica još više ojačala svoju ulogu ne samo kao čuvarica baštine već i kao njezin dinamičan promotor, privlačeći nove generacije istraživača i ljubitelja glazbe. Aktivnim uključivanjem mladih istraživača i glazbenika, knjižnica može postati živa platforma za dijalog između tradicije i suvremenih izričaja. Primjerice, kroz projekte poput: "Osnivanje radionica za mlade skladatelje koji rade s arhivskim materijalima", "Suradnja s osnovnim i srednjim školama na edukativnim programima o istarskoj glazbenoj baštini kroz radionice i interaktivne izložbe" ili "Stvaranje multimedijalnog arhiva usmene glazbene tradicije Istre u suradnji s lokalnim nositeljima tradicije". Da bi doprinos bio još veći, potrebno je uložiti više truda u edukaciju posjetitelja, suradnju s lokalnim zajednicama i modernizaciju usluga. Samo tako će Sveučilišna knjižnica moći i dalje biti važan čuvar kulturne povijesti ovoga kraja. Zaključno, ovaj rad ističe kako knjižnice, kombinirajući tradiciju i inovacije, mogu postati temeljni sudionici u održivom očuvanju nematerijalne baštine u digitalnom dobu.

LITERATURA

- Barbić-Domazet, T., Dobrić, B., Ćatić, A., Frančić, D., Grujić, T., Kraljević, I., Krznarić, E., Šutalo, R., Šorc, L. & Toić, V. (2019). *70 godina u službi znanosti, obrazovanja i očuvanja kulturne baštine (1949.-2019.)*. Sveučilište Jurja Dobrile u Puli.
- Bertoša, M. (2020). *Kulturni identitet Istre kroz povijest*. Zavičajna naklada.
- Frančić, D. (2016). Matična služba Sveučilišne knjižnice u Puli. *Glasnik Društva knjižničara Slavonije, Baranje i Srijema*, 20(1), 55-60.
- Horvat, A. (2019). Digitalizacija kulturne baštine u Hrvatskoj: uloga nacionalnih knjižnica. *Hrvatska knjižničarska revija*, 28(3), 45-62.

Katanović, A. (2015). Knjižnice u digitalnom okruženju [Diplomski rad, Sveučilište u Rijeci, Filozofski fakultet, Odsjek za kroatistiku]. Repozitorij Sveučilišta u Rijeci.

Dokumenti međunarodnih organizacija

UNESCO. (2003). *Konvencija o očuvanju nematerijalne kulturne baštine*. <https://ich.unesco.org/en/convention>

Online izvori:

Sveučilišna knjižnica u Puli. *Godišnje izvješće 2017. -2018.*

Sveučilišna knjižnica u Puli. *Godišnje izvješće 2018. -2019.*

Sveučilišna knjižnica u Puli. *Godišnje izvješće 2019. -2020.*

Sveučilišna knjižnica u Puli. *Godišnje izvješće 2020. -2021.*

Sveučilišna knjižnica u Puli. *Godišnje izvješće 2021. -2022.*

Sveučilišna knjižnica u Puli. *Godišnje izvješće 2022. -2023.*

https://skpu.unipu.hr/skpu/o_nama/izvjesca

Sveučilišna knjižnica u Puli. (n.d.). *Digitalna zbirka glazbene baštine*.

<https://skpu.unipu.hr/skpu/zbirke/glazbena-zbirka>

Etnografski muzej Istre. (n.d.). *Projekti u suradnji sa Sveučilišnom knjižnicom u Puli*.

<https://www.emi.hr/hr/aktivnosti/projekti/>

Ministarstvo kulture Republike Hrvatske. (2021). *Financirani projekti*. <https://min-kulture.gov.hr/financiranje/arhiva-2782/2782>